

Rakennustarkastaja
Kunnantie 4
95700 PELLO

28.2.2025

H U O M A U T U S

wpd Palovaaran Tuulipuisto Oy:n poikkeamis- ja rakennuslupahakemuksesta

Huomautuksen tekijät:
Ylitornion – Pellon Luonto ry
Rajanaapuri Katriina Koskela

Vastustamme poikkeamis- ja rakennusluvan myöntämistä wpd Palovaaran Tuulipuisto Oy:lle tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden nostamiseksi 230 metristä 240 metriin sekä tuulivoimaloiden alueen rajan ylittämistä siten, että osassa voimaloita voimalan roottori ylittää kaavaan merkityn tuulivoimaloiden alueen rajan.

POIKKEAMINEN

Tuulivoimayhtiön hakemuksen perustelut eivät ole riittäviä, vaan osa niistä jopa harhaanjohtavia, koska itse perusteluosiossa poikkeamista haetaan vain tuulivoimalalle nro 3 (wtg 3) ja sen kokonaiskorkeuden nostolle 230 metristä 240 metriin sekä tv-alueen rajan ylittämiseen noin 3 metrillä.

Tuulivoimalle kaavoitetulla alueella on useita *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita*. Herää kysymys, miksi esimerkiksi ei otettu voimalaa nro 12 (wtg 12), jonka roottori ylittää tv-alueen noin 80 metrillä ja ulottuu Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeälle alueelle?

Hakemuksessa sanotaan vähättelevästi, että voimalan roottori ylittää kaavaan merkityn tuulivoimaloiden alueen rajan osassa voimaloita, vaikka 17 tuulivoimalasta suurin osa eli 14 tuulivoimalaa ylittää tv-alueen rajan.

Hakemuksessa itsessään, ei vain liitteessä, tulisi eritellä jokainen voimala erikseen ja mitä muutoksia niille haetaan sekä syyt muutoksille, myös Koskelan kiinteistöön vaikuttavien tornien 4 (wtg4) ja 6 (wtg 6) poikkeaminen. Asemapiirroksesta käy ilmi, että melkein jokaista tornin paikkaa on siirretty. Hakemuksessa viitataan siirtoon hyvin ylimalkaisesti: *“Hieman suuremmat voimalat tarvitsevat enemmän etäisyyttä toisistaan, minkä takia hanke edellyttää vähäistä poikkeamista voimalaroottorin tv-alueen rajan ylittämisen muodossa.”* Asemapiirrokseseen ei ole merkitty E-luokan pohjavesialuetta eikä lähteitä, jotka ovat erityisen suojelun kohteina. Puustonpoistoalueet eivät erotu.

TUULIVOIMALOIDEN VÄLISET ETÄISYSSUOSITUKSET EIVÄT TÄYTY

Poikkeamishakemuksessa olisi syytä kertoa myös voimaloiden väliset etäisyydet. Tuulivoimaloita koskevan ohjeistuksen mukaan tuulivoimaloiden välisten etäisyyksien tulee olla noin viisi kertaa roottorin halkaisijan verran eli tässä tapauksessa $5 \times 200 \text{ m} = 1 \text{ km}$. Hakemuksen asemapiirroksesta käy ilmi, että suositeltu etäisyys tuulivoimaloiden välillä ei täyty, tähänkin olisi hyvä saada vastaus, miksi näin on? Etäisyys vaikuttaa paitsi voimalan tehoon tuottaa energiaa niin myös yhteisvaikutuksena voimaloiden tuottama melu lisääntyy etäisyyden jäädessä liian pieneksi.

JULKISIVUPIIRROS:

YVA:ssa 2014 on 230-metrinen voimalan korkeudeksi ilmoitettu 160 m ja lavan pituudeksi 70 m. Poikkeamislupahakemuksessa 2022 on 250-metrinen voimalan tornin korkeus 160 m ja lavan pituus 90 m. Poikkeamislupahakemuksessa 2025 on 240-metrinen voimalan tornin korkeus 140 m ja lavan pituus 100 m.

Lisäksi huomionarvoista on lause: "Perustuksista toimitetaan erillinen suunnitelma." Miksei sitä ole laitettu esille kunnan sivuille kuten muitakin asiaan liittyviä liitteitä vai eikö sitä ole vielä edes toimitettu kuntaan? Tämäkin on asia, johon olisi syytä saada tarkempi selvitys ennen poikkeamisluvasta päättämistä.

PYYHKÄISYKORKEUS JA TEHO KASVAA

Turbiinin pyyhkäisykorkeus kasvaa 10 metrillä. Samalla etäisyys maasta pienenee YVAssa ilmoitetusta 90 metristä 40 metriin. Alun perin tehotavoite on ollut 3-5 megawattia. Rakennusluvassa vuodelta 2022 sanotaan, että "Tuulivoimalan teho voi kaavaselostuksesta poiketen olla 5-7,2 MW." Nyt tehotavoitteena on 9 MW. Tehon kasvaessa myös melu kasvaa. Melumallinnuksessa käytetty teho on 7 MW. Melumallinnus on ylimalkainen.

MELU ja VÄLKE

"Jos tuulivoimalat on sijoitettu liian lähemmäksi toisiaan, voivat pyörivät turbiinit synnyttää ilman turbulenttista virtausta ja näin matalataajuisia melua." (Kaltschmitt et al. 2013, 1849.) Melun vaikutus kasvaa myös sen seurauksena, että melumallinnuksen mukaan tornien yksikkötehoja nostetaan peräti 9 MW:iin, joka vuonna 2016 hyväksytyssä yleiskaavassa ilmoitettiin 3-5 MW:ksi ja vuoden 2022 rakennusluvassa 5-7,2 MW:ksi. Lisäksi lapojen halkaisija kasvaa huimaan 200 metriin alkuperäisestä YVA:ssa esitetystä 140 metristä. Lapojen leveyttä ei ole ilmoitettu, vaikka leveyskin vaikuttaa meluun. Hakemuksen perusteluissa asia kuitataan ylimalkaisesti: *"Aerodynaamisten ominaisuuksien parantumisen myötä uusimmista voimaloista aiheutuva ääni olisi vanhempia voimaloita vähäisempi. Muutos ei aiheuttaisi merkittäviä ympäristövaikutuksia, eikä siten haittaa kaavoitukselle, sen toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle."*

Selitys on kaukana todellisuudesta, ei kai tuulivoima-alueen kokonaistehon nousua 51-85 MW:sta 153 MW:iin ja roottorin halkaisijan kasvua 140 metristä huimaan 200

metriin voidaan pitää ympäristövaikutuksiltaan vähäisenä! Onhan tiedossa, että tuulivoimalan äänitehotasosta siivet tuottavat 65 %, vaihteisto tuottaa 30 % ja generaattori ja jäähdytys 5 % (<https://www.smartwind.fi/ymparistovaikutukset/>) eli jos roottorin halkaisija kasvaa 60 metriä aiemmasta ja siivet tuottavat 65 % tuulivoimalan äänitehotasosta, niin miten voi uskoa väitettä, että torneista tuleva melu olisi vähäisempi?

Onhan selvää myös välkkeen lisääntyminen ympäristöön lopojen pidetessä. Väite, että alueen käytön muulle järjestämiselle ei olisi esteitä, on perin outo. Kuka on halukas marjastamaan alueella, jossa tuulivoimaloiden lavat hipovat 40 metrin korkeudella maanpinnasta, saatikka metsästämään? Eläinkunnalle ja linnustolle alue tulee olemaan haitallinen tai jopa vaarallinen. Tämänkin takia on tehtävä uusi arvio ympäristövaikutuksista.

Paikallisille on annettu käsitys, että tuulivoimala-alueita voidaan edelleen käyttää virkistyskäytössä ja nyt on hyvä leivittää teitä pitkin käydä mustikassa. Riskit ovat kuitenkin liian suuret eikä teollisuusalueelle ole asiaa. Luonto kärsii melusta.

LUONTOARVOT

Hiljaisuus ja pimeys ovat tärkeitä luontoarvoja. Tähtitaivaan ja revontulien häiriötön kokeminen on matkailuelinkeinolle tärkeä vetovoimatekijä. Tuulivoimalat ovat valosaaste, joka näkyy korkealla ja kauaksi. Ennen kaikkea rakentaminen kuitenkin rikkoo luonnon rauhaa. Tuulivoimarakentamista ei toivota erämaa-alueille. Yhdistyksen näkemyksen mukaan mikään alue, jonka maakotka on katsonut pesimiseen soveltuvaksi alueeksi, ei sovellu tuulivoimarakentamiselle.

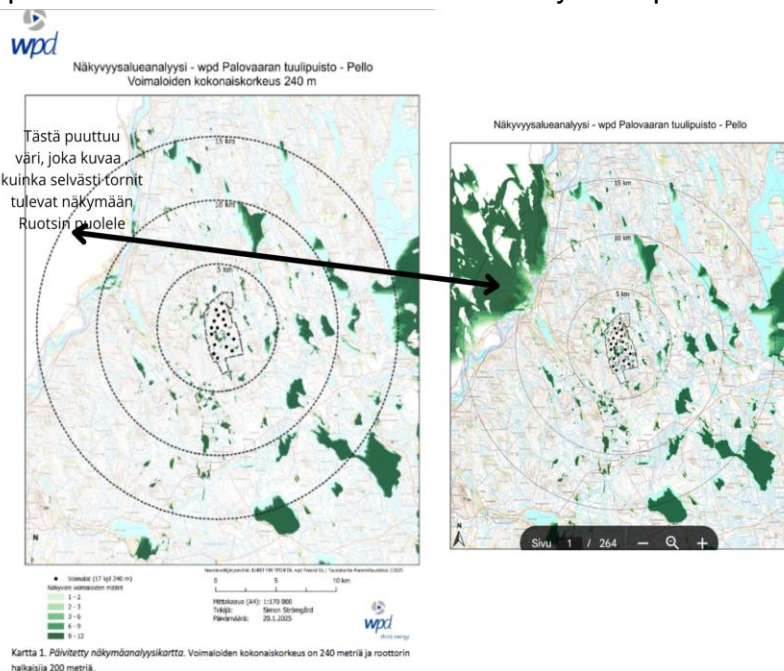
Tälle kannalle myös teollisen kokoluokan aurinkovoiman ja tuulivoima-alan edunvalvontajärjestö Suomen uusiutuvat ry on taipumassa. Tiedotteessaan 27.2.2025 se sanoo: "Sen sijaan, että tuulivoimaa sijoitettaisiin jo rakennetun ympäristön yhteyteen, sääntely pakottaisi hankkeita siirtymään pohjoiseen Suomeen, kauemmas alueista, jotka ovat jo ihmisen muokkaamia ja yhä lähemmäs luonnontilaisia alueita. Tämä ei tue kestäväen kehityksen periaatteita eikä luonnon monimuotoisuuden suojelua."

Koska wpd Palovaaran tuulivoima-alueen YVA:sta on peräti 11 vuotta, niin olisi välttämätöntä vaatia tuulivoimayhtiötä tekemään lisäselvityksiin perustuva uusi arvio tuulivoimaloiden haitoista luonnon monimuotoisuudelle, E-luokan pohjavesiin, eläimiin, linnustoon. Nykytiedon valossa muun muassa muutaman vuorokauden kestävä linnuston tarkkailu ei ole riittävä. Onhan selvää, että ympäröivä luontomme ja sen monimuotoisuus on muuttunut mm. ilmastonmuutoksen seurauksena.

NÄKYVYYSSALUEANALYYSI:

Liitteessä olevasta näkymäanalyysikuvasta on tyystin poistettu tuulivoimaloiden näkyvyyttä Ruotsin puolelle kuvaava vihreä väri, joka oli kuvattuna aiemmin 250-

metrisille torneille lupaa haettaessa. Tämä kuva on siis harhaanjohtava, koska se rikkoo ns. Espoon sopimusta eli tarkemmin valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevaa yleissopimusta.

SOVELTUVUUS TUULIVOIMALOIDEN ALUEEKSI/KUVASOVITTEET

Ympäristöministeriö vahvisti Länsi-Lapin maakuntakaavan 19.2.2014 ja siinä on seuraava lause *“Maa-alueella vahvistamatta jätetyt tuulivoimaloiden alueet sijoittuvat Simossa Simojoen suun valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sekä Ylitorniolla ja Pellossa Aavasaksan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen välittömään läheisyyteen.”* Ympäristöministeriön kanta jäi voimaan Korkean hallinto-oikeuden päätöksessä 11.9.2015.

Kuten hakemuksen kuvasovitteesta nro 21 käy ilmi, niin tuulivoimayhtiön Palovaaraan kaavailemat tuulivoimalat tulisivat selvästi hallitsemaan Aavasaksan näkötorjista avautuvaa vaaramaisemaa.

Myös Lapin liiton vuonna 2022 tekemästä Lapin tuulivoimaselvityksestä käy ilmi, että Pellon kuntakohtaisissa kohdekorteissa Palovaaran aluetta ei ole katsottu sopivaksi tuulivoima-alueeksi.

Ruotsin puolelta on vain yksi kuvasovite nro 20, vaikka tuulivoimaloiden näkyvyys tulee olemaan sinne kaikkein kattavin ja jo aiemmin mainittu Espoon sopimus edellyttää, että naapurimaahan tulevat rajat ylittävät ympäristövaikutukset tulee huomioida. Myös Ruotsin puolen Tornionjokilaakso kuuluu Ruotsin arvokkaiisiin maisema-alueisiin.

Entäpä kuvasovite nro 18, joka kuvaa tuulivoimaloiden näkymistä Ratasjärveen, ainoaan Pellon kunnan alueella valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema- ja

kulttuurialueeseen. Katso, mitä Ratasjärven kulttuurimaisemasta on kirjoitettu, artikkelista Eteläinen Lappi/Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet/VAMA 2021, s. 19-21. Tuulivoimalat korkean vaaran laella ovat maisemasta selvästi erottuva sinne kuulumaton teollisen mittakaavan rakentaminen.

Kuten poikkeamishakemuksen kuvasovitteista selviää, läheisen Kauhajärven loma-asutus tulee kärsimään tuulivoimanäkymästä, samoin lomakylä Pahtajärven rannalla sekä loma-asutus Ajanginjärvellä. Allekirjoitamme lähikiinteistöjen omistajien huolen luonnonrauhan rikkumisesta.

KIINTEISTÖVERO

Lainaus wpd:n poikkeamishakemuksen perusteluista *“Mikäli haettava muutos hankkeelle myönnettäisiin, korkeammat turbiinit tarkoittaisivat hieman suurempaa kokonaisinvestointia koskien erityisesti turbiinin tornia ja perustusta, mikä johtaisi korkeampiin kiinteistöverotuloihin kunnalle.”*

Tätä väittämää olisi hakijan asiallista selvemmin avata. Nimittäin verottajan sivuilta löytyy korkeimman hallinto-oikeuden asiaan ottama kanta: *“Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevää rajanvetoa siitä, mikä osa tuulivoimalasta katsotaan rakennelmaksi ja mikä irtaimeksi, sovelletaan myös tuulivoimaloiden kiinteistöverotuksessa. Siten tuulivoimalan perustukset ja runko konehuoneineen on sellainen rakennelma, joka kuuluu kiinteistöveron piiriin. Roottori lapoineen, vaihdelaatikko ja generaattori sekä muu laitteisto ovat luonteeltaan irtainta käyttöomaisuutta ja ne jäävät kiinteistöverotuksen ulkopuolelle.”*

Mihin laskelmiin perustuu se, että 20 metriä matalampi runko perustuksineen ja konehuoneineen tuo enemmän kiinteistöveroja?

MAANOMISTAJIEN VUOKRASOPIMUKSET

Onko tiedossa, ovatko maanomistajien vuokrasopimukset edelleen voimassa?

PUOLUSTUSVOIMIEN LAUSUNTO

Palovaara sijaitsee Suomen ja Ruotsin yhteisellä CBA-harjoitusalueella, missä maiden ilmavoimat harjoittelevat matalalentoa. CBA on perustettu jo kymmenen vuotta sitten (v. 2012), mutta alue aktivoitiin harjoituskäyttöön kesällä 2023. Samalla puolustusvoimat kiristi tuulivoimalinjauksiaan muuttuneeseen maailmantilanteeseen vedoten.

Edellinen tuulivoimayhtiön tekemä ja kunnan hyväksymä poikkeamislupahakemus osoittaa, että kunta ei selvästikään suhtaudu vakavasti tuulivoimarakentamisen haittavaikutuksiin. Puolustusvoimien kanta 250-metrisiin oli ehdoton ei.

Poikkeamishakemuksessa sanotaan: *“Puolustusvoimat ovat antaneet myönteisen lausunnon 230-metrille voimaloille eikä erillistä uutta lausuntoa tarvita 240-metrille voimaloille.”*

Puolustusvoimien ohjeistuksessa oleva 10 metrin sallittu nousu ylöspäin tornien korkeuteen on laadittu ajassa, jolloin tuulivoimalat olivat huomattavasti matalampia ja sijainnit olivat pääsääntöisesti alavalla maalla eli tämänkin ohjeistuksen soveltuvuutta CBA-alueelle tulee harkita. Toisin sanoen puolustusvoimat on antanut lausuntonsa rapeat 10 vuotta sitten maailman tilanteessa, joka oli tuolloin vakaampi. Tässä maailman tilanteessa Palovaaran tuulivoimapuisto ei saisi uutena hakemuksena hyväksyntää puolustusvoimilta. Lisäksi tuulivoimaloiden sijainnit voivat olla satoja metriä korkeiden vaarojen lakialueilla kuten tässä Palovaaran tapauksessa. Puolustuksen sekä alueen ja sen asukkaiden kannalta tuulivoimaloiden korkeuden nosto on kaikkea muuta kuin järkevää.

Hakemuksessa ei liioin sanoiteta, kuinka lentoestevalot tulisivat sijoittumaan tuulivoimaloiden rungoissa. Tornin korkeuden laskiessa 160 metristä 140 metriin ja lapojen pyyhkiessä siitä 100 metriä korkeammalle, niin kysymys kuuluu, eikö lentoturvallisuuden vuoksi näiden kolmen 100-metrinen pyörivän lavan kärjessä pitäisi myös olla lentoestevalot?

Yhteenvedona voidaan todeta tästä kaikkiaan jo yli kymmenen vuotta vireillä olleesta Palovaaran tuulivoimahankkeesta, että tämän päivän tiedon ja maailmantilanteen valossa hanketta ei kannattaisi ajaa eteenpäin eikä antaa poikkeamis- ja rakennuslupaa.

Täydennämme huomautusta tarvittaessa.

Pellossa 28.2.2025

Ylitornion - Pellon Luonto ry

Seija Piippola
puheenjohtaja

Saara Laivamaa
varapuheenjohtaja

Katriina Koskela, rajanaapuri
kiinteistötunnus: 854-401-23-22 (Laurinmaa)

Poikkeamislupapäätös perusteluineen pyydetään lähettämään yhdistyksen sähköpostiosoitteeseen: ylitornio-pello@sll.fi